
ARCHÍVNICTVO

SPRÁVA O SPRACOVANÍ ARCHÍVNEHO FONDU - VELITEĽSTVO VI. ZBORU VO VHA BRATISLAVA

JANA ZAŤKOVÁ

V roku 2008 sa vo Vojenskom historickom archíve v Bratislave začalo so spracovávaním fondu – Veliteľstvo VI. zboru, ktorého pôvodcom je veliteľstvo VIII. zboru prečíslované v roku 1947 na veliteľstvo VI. zboru.

Veliteľstvo VIII. zboru vzniklo v rámci dočasnej mierovej organizácie armády, ktorá bola schválená v máji 1945. V rámci nej bola na území Slovenska vytvorená 4. vojenská oblasť (VO 4) s veliteľstvom v Bratislave, ktorej základnú organizačnú štruktúru tvorili 2 armádne zbory – VII. armádny zbor s veliteľstvom v Trenčíne a VIII. armádny zbor s veliteľstvom v Banskej Bystrici a ich posilové jednotky. Veliteľstvá zborov boli organizované ako operačné veliteľstvá s najpotrebnejším štábom a taktickým velením.

Organizáciu zboru tvorili dve pešie divízie a spojovací prápor. Za veliteľa VIII. zboru bol vymenovaný brigádny generál Ján Imro, veliteľstvu bola podriadená 2. divízia s veliteľstvom v Banskej Bystrici a 10. divízia s veliteľstvom v Košiciach. Zmena vo velení VIII. zboru nastala v októbri 1945, keď bol dňom 28. októbra 1945 za veliteľa vymenovaný plukovník Pavol Kuna. K ďalšej zmene došlo v roku 1947, keď sa v rámci novej reorganizácie československej armády prečísloval a reorganizoval VIII. armádny zbor na VI. armádny zbor. V jeho podriadenosti bola 2. pešia brigáda horského typu s veliteľstvom v Banskej Bystrici, ktorá bola vytvorená z 2. pešej divízie a 10. pešej divízie. Jej organizačnú štruktúru tvoril delostrelecký pluk, tri horské pešie prápory, peší prápor, protitankový oddiel a rota VGPL.

Po uchopení moci komunistami vo februári 1948 bolo k 15. máju 1948 prijaté rozhodnutie o novej mierovej organizácii armády k 1. októbru 1949. V zmysle smernice, ktorá mala zvýšiť počet vojsk pri západných hraniciach, bolo v máji 1948 zrušené veliteľstvo VI. armádneho zboru a 2. pešia brigáda bola premiestnená do juhozápadných Čiech.

Fond Veliteľstvo VI. zboru tvorí 30 archívnych škatúl. V prvých 17 škatuliach je uložená kronika z rokov 1945 až 1948, vojnový denník z roku 1945, podacie a jednacie protokoly, menné a vecné registre, registre cudzích čísel. V škatuliach číslo 18 až 30 sa nachádzajú rozkazy a spisy z rokov 1945 až 1948. Spracovaný inventár má 114 inventárnych jednotiek a podrobný menný a miestny register. Z historického hľadiska medzi najzaujímavejšie patria spisy viažuce sa k činnosti VI. zboru v boji proti banderovcom, asistencii pri odsune maďarského obyvateľstva z územia Slovenska a zaisteniu pohraničného územia republiky po skončení 2. svetovej vojny, prípadne k organizácii a reorganizácii VIII. a VI. zboru.